

Warto zauważyć, że pracujący w B+R³³ w sektorze szkolnictwa wyższego w kujawsko-pomorskim stanowią zaledwie 3,3% sumy krajowej kadry uczelnianej pracującej w B+R (10 pozycja kraju).

10. W województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak w innych krajach europejskich przyjmowano, iż wzrost innowacyjności odbywać się będzie m.in. w oparciu o koncepcję inteligentnych specjalizacji (IS). Głównym założeniem tej koncepcji jest identyfikacja, a w dalszej kolejności rozwój nowoczesnych dziedzin gospodarki regionu w oparciu o istniejący potencjał wewnętrzny. Inteligentne specjalizacje charakteryzują się następującymi cechami: są zakorzenione w tradycji gospodarczej regionu; wykazują pokrewieństwo technologiczne i komunikacyjne z innymi sektorami, co umożliwi rozwój klastrów i innych powiązań kooperacyjnych; są oparte na wiedzy lub wykazują możliwość rozwoju opartego na wiedzy; są podatne na absorpcję innowacji i nastawione na działalność rozwojową (B+R+I); ich rozwój i funkcjonowanie są wspierane przez sferę edukacji i nauki; stanowią chłonny i atrakcyjny rynek pracy. Inteligentna specjalizacja oznacza więc wybór takich dziedzin gospodarki i połączonych z nimi obszarów nauki, na które zostanie ukierunkowana interwencja. Idea specjalizacji wynika z konieczności koncentracji ograniczonych środków, jakimi dysponują regiony UE, w celu radykalnego podniesienia innowacyjności gospodarki, która musi konkurować z coraz bardziej zaawansowanymi technologicznie i innowacyjnymi gospodarkami krajów pozaeuropejskich. Proces ten został zainicjowany w 2013 roku. Po kilku etapach prac, stanowiskiem Zarządu Województwa z dnia 29 czerwca 2016 r., dotyczącym charakterystyki obszarów inteligentnych specjalizacji dla projektów realizowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 wyróżniono inteligentne specjalizacje oparte na wartościach³⁴ (Zdrowa i bezpieczna żywność, Zdrowie i turystyka zdrowotna, Zaawansowane materiały i narzędzia, Transport i mobilność, Dziedzictwo kulturowe i przemysły kreatywne), horyzontalne - oparte na technologiach³⁵ (Technologie informacyjno - komunikacyjne ICT, Automatyka przemysłowa, Ekoinnowacje) i inne - wyłonione w ramach przedsiębiorczego odkrywania³⁶. Warto jednak podkreślić, iż dotychczas obowiązujący stan ilościowy inteligentnych specjalizacji nie jest ostateczny. Dopuszcza się bowiem możliwość tworzenia nowych inteligentnych specjalizacji na bazie nowoodkrytego potencjału, a także w uzasadnionych przypadkach rezygnację z dotychczas wyznaczonych.

11. Jak dotąd idea inteligentnych specjalizacji w ramach RPO WK-P na lata 2014 - 2020 realizowana była w 4 osiach priorytetowych (I, VI, VIII i X). Do końca 2019 roku przyjęto do dofinansowania 396 projektów o łącznej wartości 2532,7 mln zł, w ramach których 349 określiło (we wniosku o dofinansowanie) przynależność do określonych przez Zarząd Województwa inteligentnych specjalizacji. Podpisanych zostało 324 umów w ramach projektów zgodnych z RIS (stan na 31.12.2019) na łączną kwotę 2378,4 mln zł, przy dofinansowaniu UE określonym na 1622,74 mln zł. Ponadto w ramach projektów grantowych B+R (z przeznaczeniem na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach, bon na patent, czy voucher badawczy), prowadzonych przez Kujawsko-Pomorską Agencję Innowacji (KPAI) do końca 2019 roku, wnioski o dofinansowanie złożyło ponad 400 przedsiębiorstw. W efekcie podpisanych zostało 386 umów na kwotę 56,25 mln zł przy czym liczba umów w samym 2019 roku wyniosła 231 na kwotę 31,86 mln zł. Skala realizacji efektów umów nie jest jeszcze możliwa do oszacowania, z uwagi iż nie wszystkie projekty zostały zakończone oraz na stosunkowo krótki czas jaki minął od projektów już zakończonych. Niemniej w ramach wspomnianych projektów podjętych do dofinansowania, największą popularnością wśród beneficjentów cieszyły się „Ekoinnowacje” (inteligentne specjalizacje oparte na technologiach - horyzontalne) oraz „Zaawansowane materiały i narzędzia” (inteligentne specjalizacje opartych na wartościach).

³³ Wyliczono na podstawie pracujących w B+R w sektorze szkolnictwa wyższego (danych wyrażonych w EPC - ekwiwalentach pełnego czasu pracy, tj. jednostek przeliczeniowych służących do ustalania faktycznego zaangażowanie w działalności badawczo-rozwojowej; jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osobo-rok poświęcony wyłącznie na działalność B+R)

³⁴ Obszary charakteryzujące się pełną dojrzałością zaobserwowaną w regionie. W ramach tych obszarów możliwe jest jasne sprecyzowanie konkretnych zasobów gospodarczych i naukowych, wartości, zakresu celów i efektów, jakie mogą zostać osiągnięte w danej dziedzinie.

³⁵ Znajdują swoje zastosowanie w każdej inteligentnej specjalizacji opartej na wartościach. Pełnią istotne role w dopełnieniu i funkcjonalnej realizacji założeń IS opartych na wartościach. Ukształtowanie IS horyzontalnych ma kluczowe znaczenie w procesie oddziaływania stanu końcowego (wyjściowego, pożądanego) danej IS i jej wartości na stan obecny (wejściowy, początkowy). Mają one także za zadanie podtrzymywać, uzupełniać i wspierać główną wartość IS. Możliwe jest wsparcie IS opartych na wartościach przez pojedyncze, jak i wszystkie IS horyzontalne, skutkiem czego jest inteligentne sprzężenie wszystkich IS.

³⁶ Dziedziny i obszary w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania czyli trwałego i aktywnego zaangażowania przedsiębiorców w tworzenie regionalnej polityki innowacyjnej. Zakłada się, iż w ten sposób zostanie uzyskana informacja zwrotna na temat procesów ją kształtujących oraz wszelkich potrzeb, co wpisuje się w wizję IS jako dziedziny kreatywnej i otwartej na zmiany. Podejmowane działania w tym obszarze winny charakteryzować się wysoką jakością, użytecznością naukową i gospodarczą.